

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL SUTIKIMO PERTVARKYTI VALSTYBĖS ĮMONĘ „INDĖLIŲ IR INVESTICIJŲ DRAUDIMAS“ Į VIEŠĄJĄ ĮSTAIGĄ, JOS PASKYRIMO ĮGYVENDINTI VALSTYBĖS POLITIKĄ INDĖLIŲ IR ĮSIPAREIGOJIMŲ INVESTUOTOJAMS DRAUDIMO SRITYJE IR TURTO PERDAVIMO FORMUOJANT VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS DALININKŲ KAPITALĄ“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę „Indėlių ir investicijų draudimas“ į viešąją įstaigą, jos paskyrimo įgyvendinti valstybės politiką indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo srityje ir turto perdavimo formuojant viešosios įstaigos dalininkų kapitalą“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Vadovaudamiesi Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 758 „Dėl Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 8.4 papunkčiu, pažymime, kad siūlomas sprendimas dėl valstybės turto investavimo atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Įstatymas) 22 straipsnio 2 dalies 3, 4, 7 ir 9 punktuose nustatytus investavimo kriterijus:

1) *Investuojant skatinamas Lietuvos ekonomikos augimas, stiprinamas ekonominis savarankiškumas ir (ar) tarptautinis konkurencingumas (Įstatymo 22 str. 2 d. 3 p.).*

Valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“ pagrindinė funkcija yra užtikrinti indėlių ir įsipareigojimų investuotojams apsaugą, jei finansų įstaiga tampa nemoki. Šį tikslą įmonė įgyvendina drausdama kredito įstaigų indėlininkų indėlius ir bankų, finansų maklerio įmonių bei valdymo įmonių, turinčių teisę teikti investicines paslaugas, įsipareigojimus investuotojams.

Valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“, užtikrindama patrauklų indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimą finansų įstaigoms, palaiko ne tik indėlių draudimo sistemos stabilumą, bet ir skatina Lietuvos ekonomikos augimą. Užtikrindama investuotojų ir indėlininkų teisėtus interesus ir formuodama saugią aplinką indėlių ir įsipareigojimų draudimo srityje, įmonė tiesiogiai prisideda prie investicijų pritraukimo ir jų skatinimo Lietuvoje, visuomenės pasitikėjimo finansų įmonėmis didinimo, taip skatindama ir valstybės ekonomikos augimą.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimas prisideda prie investicijų skatinimo Lietuvoje, sukurdamas apsaugą investuotojams dėl finansų įstaigų nemokumo rizikos. Dėl to valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“, vykdančios indėlių ir investicijų draudimo veiklą, pertvarkymu ir valstybės turto investavimu bus garantuojamas ne tik valstybės ekonomikos stabilumas, bet ir kuriama patraukli aplinka nacionaliniams bei užsienio investuotojams investuoti Lietuvoje, skatinamas Lietuvos ekonomikos augimas ir tarptautinis konkurencingumas.

2) *Investuojant bus siekiama šalies ekonominės ir socialinės sanglaudos Europos Sąjungos erdvėje, taip pat regionų ar pasaulio mastu (Įstatymo 22 str. 2 d. 4 p.).*

Šiuo metu Lietuvos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo sistema, įgyvendinama valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“, yra suderinta su Europos Sąjungos teise ir atitinka pagrindinius Europos Sąjungos šalių indėlių draudimo sistemos principus.

Šia draudimo sistema įgyvendinamos įvairios Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (1997 m. kovo 3 d. direktyva 97/9/EB dėl investuotojų kompensavimo sistemų, 2014 m. balandžio 16 d. direktyva 2014/49/ES dėl indėlių garantijų sistemų) bei Europos bankininkystės institucijos gairės (dėl indėlių garantijų sistemų testavimo nepalankiomis sąlygomis, dėl indėlių garantijų sistemų turimų finansinių išteklių apibrėžimo ir pranešimų keitimo). Įvairių Europos Sąjungos teisės aktų įgyvendinimas Lietuvos teisinėje sistemoje indėlių ir įsipareigojimų draudimo srityje formuoja stipresnę Lietuvos sanglaudą su Europos Sąjunga.

Papildomai pažymėtina, kad valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“ aktyviai dalyvauja tarptautinėje indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudikų veikloje. Įmonė yra asociacijos Europos indėlių draudikų forumo (toliau – EFDI) tikroji narė. EFDI – organizacija, vienijanti 65 Europos indėlių draudimo įmones iš 44 šalių. EFDI siekia užtikrinti Europos finansinį stabilumą bei prisidėti prie jo ir palaiko glaudžius darbinis santykius su tomis Europos ir tarptautinėmis organizacijomis, kurios atsako už finansinį stabilumą, dalyvauja sprendžiant klausimus, susijusius su finansų rinkų augimu, stabilumu ir vientisumu. EFDI palaiko glaudžius darbinis santykius su pagrindinėmis Europos ir akademinės visuomenės bei tarptautinėmis organizacijomis, ypač su Europos Komisija, Europos Centrinio Banku, Europos bankininkystės institucija, Pasaulio banku, Tarptautiniu valiutos fondu, Europos finansinių paslaugų apskrituoju stalu, Europos bankų federacija ir Tarptautine indėlių draudikų asociacija (toliau – IADI).

Taip pat valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“ aktyviai dalyvauja IADI veikloje. IADI vienija 82 narius iš viso pasaulio.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, konstatuotina, kad valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“ pertvarkymas ir su tuo susijęs valstybės turto investavimas į viešosios įstaigos kapitalą prisidės prie ekonominės ir socialinės sanglaudos stiprinimo tiek Europos Sąjungos, tiek platesniu – tarptautiniu – mastu.

3) *Iš investavimo objekto bus gauta ne tik pelno (pajamų), bet ir gautas socialinis rezultatas (švietimo, kultūros, mokslo, aplinkos, sveikatos ir socialinės apsaugos, kitų panašių sričių) arba užtikrintas veiksmingesnis Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose nustatytų valstybės ir savivaldybės funkcijų atlikimas (Įstatymo 22 str. 2 d. 7 p.).*

Vertinant valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“ veiklos rezultatus, pažymėtina, kad įmonė per pastaruosius metus pasiekė itin gerų rezultatų savo veikloje.

Visų pirma, dar 2015 metų pabaigoje Lietuvos kredito įstaigose buvo apdrausta 3,9 mln. asmenų. Vien tai rodo tikrai didelį dar 2015 metais buvusį įmonės veiklos apimties mastą. Pastebėtina, kad apdraustų indėlininkų skaičius nuo 2015 metų padidėjo dar 341,9 procento ir 2022 metų pabaigoje sudarė jau 17,3 mln. asmenų – tai rodo, kad įmonės veiklos apimtis ir mastas yra ypatingo dydžio.

Antra, apdraustų indėlių Lietuvos kredito įstaigose suma nuo 2015 metų padidėjo 139,1 procento ir 2022 metų pabaigoje sudarė 26,27 mlrd. eurų. Tai rodo ne tik itin didelį įmonės veiklos mastą, bet ir šio masto augimą.

Trečia, iki 2022 metų pabaigos dėl įmonės rezultatyvių pastangų iš administruojamų bankroto procesų įmonei pavyko susigrąžinti 1,14 mlrd. eurų. Ši suma sudaro net 68,83 procento viso įmonės turimo kreditorinio reikalavimo.

Galiausiai, įmonės grynasis pelnas 2021 metais buvo 55 216 eurų, o 2022 metais pelnas sudarė 75 513 eurų. Remiantis Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 14 straipsnio 1 dalimi, viešosios įstaigos gautas perviršis (pelnas) gali būti naudojamas tik viešosios įstaigos įstatuose nustatytiems viešosios įstaigos veiklos tikslams siekti. Taip pat to paties straipsnio 2 dalis nustato, kad viešosios įstaigos perviršis (pelnas) negali būti skiriamas dalininkams, viešosios įstaigos organų nariams, darbuotojų premijoms. Taigi, investavus valstybės turtą ir pertvarkius valstybės įmonę „Indėlių ir investicijų draudimas“ į viešąją įstaigą, ne tik bus įgyvendintas įmonės veiklos optimizavimas ir jos efektyvinimas, bet ji ir toliau galės gerinti veiklos rodiklius ir siekti pelno bei generuoti pajamas. Pabrėžtina, kad toks sugeneruotas pelnas bus naudojamas išimtinai tik viešosios įstaigos tikslams siekti, t. y. valstybės politikai indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo srityje įgyvendinti. Tokiu būdu gaunamas teigiamas socialinis rezultatas – stabilesnė bei

kokybiškesnė indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo sistema bei jos individualizuotas poveikis konkrečiam šios sistemos dalyviui.

Be to, valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“ pertvarkymu į viešąją įstaigą ir valstybės turto investavimu bus siekiama pažangesnės valdysenos sistemos, sudaromos galimybės pasiekti geresnių veiklos rezultatų ir padidinti veiklos efektyvumą. Tokiu būdu bus gautas reikšmingas socialinis rezultatas, užtikrinant kokybiškesnę svarbios socialinės paslaugos – indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo – kokybę.

4) *Investavimo tikslas ir siekiamas rezultatas nustatyti teisės aktuose, įgyvendinančiuose strateginio planavimo dokumentus (Įstatymo 22 str. 2 d. 9 p.).*

Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 5.6.1 papunktyje numatyta atnaujinti Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių planą *ir numatyti valstybės įmonių pertvarkymą į kitos teisinės formos juridinius asmenis*, valstybės valdomų bendrovių, vykdančių tik komercinę veiklą ir konkuruojančių su privataus kapitalo bendrovėmis, akcijų privatizavimą, taip pat valstybės valdomas bendroves, kurių vertybinius popierius būtų siūloma įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje.

Pažymėtina, kad Vyriausybės programa, kuri yra strateginio planavimo dokumentas, atliepia Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos atliktoje Lietuvos bendrovių valdymo apžvalgoje pateiktas rekomendacijas Lietuvai, kurioje ir toliau skatinama Lietuva tęsti valstybės įmonių teisinę formą turinčių įmonių pertvarką į kitos teisinės formos juridinius asmenis.

Apibendrinus Aprašo 8.1–8.4 papunkčiuose nustatytus reikalavimus, galima pažymėti, kad sprendimas pertvarkyti valstybės įmonę į viešąją įstaigą gali būti priimamas, kai yra Vyriausybės nutarimas dėl sutikimo pertvarkyti valstybės įmonę į viešąją įstaigą ir valstybės įmonei patikėjimo teise priklausančio viso ar dalies turto perdavimo viešosios įstaigos nuosavybėn kaip įnašo nustatant (formuojant) viešosios įstaigos dalininkų kapitalą. Į viešosios įstaigos dalininko kapitalą investuojamas visas įmonės funkcijoms atlikti reikalingas valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“ patikėjimo teise valdomas turtas, kuris nurodytas 2023 m. kovo 31 d. turto vertinimo ataskaitoje Nr. 1P_A-23-03-31-MS35 (toliau – Turto vertinimo ataskaita) ir kuris po investavimo bus valdomas viešosios įstaigos nuosavybės teise.

Šiuo konkrečiu atveju valstybė iš esmės neinvestuoja į naują sritį, o tik pakeičia subjekto, į kurio veiklos sritį jau yra investavusi, teisinę formą. Visas turtas, pakeitus subjekto teisinį statusą, ir toliau bus naudojamas jo veikloje, siekiant atlikti nustatytas funkcijas ir įgyvendinti tikslus.

Valstybės investuotas turtas pagal Lietuvos finansinės atskaitomybės standartus yra apskaitytas ir Turto vertinimo ataskaitoje, įvertintas pagal 2023 m. kovo 31 d. būklę. Pažymėtina, kad kiekvienais metais atliekamas valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“ nepriklausomas finansinis auditas. Iš esmės valstybės investicija, kokia užfiksuota apskaitoje ir Turto vertinimo ataskaitoje, siekiant užtikrinti veiklos ir apskaitos tęstinumą, perkeliama į tą patį subjektą, tačiau pakeista teisine forma. Dėl šios priežasties Nutarimo projekte nurodoma turto vertė yra pagal 2023 m. kovo 31 d. būklę. Valstybės investuotas finansinis turtas yra ir bus (po valstybės įmonės pertvarkymo į viešąją įstaigą) laikomas iki išpirkimo termino (turtas nėra skirtas pardavimui), todėl audituotoje apskaitoje ir Turto vertinimo ataskaitoje įvertintas amortizuota savikaina, o likusio turto vertė – pagal nustatytą turto vertintojų vertę pagal 2023 m. kovo 31 d. būklę.

Vadovaujantis Turto vertinimo ataskaita, pertvarkomos įmonės turtas yra **16 303 268 eurai**. Šia verte formuojamas viešosios įstaigos dalininko kapitalas, kurį sudaro:

1. nematerialusis turtas – 8 052 eurai – turto vertintojų įvertintas rinkos verte, nurodyta Turto vertinimo ataskaitos 35 lentelėje (48 psl.);
2. materialusis turtas – 14 496 eurai – turto vertintojų įvertintas rinkos verte, nurodyta Turto vertinio ataskaitos 35 lentelėje (48–50 psl.);
3. ilgalaikis finansinis turtas – Vyriausybės vertybiniai popieriai (toliau – VVP) – 14 562 374 eurai – turto vertintojų įvertintas amortizuotos savikainos metodu ir nurodytas Turto

vertinimo ataskaitos 36 lentelėje (52 psl.). Siekiant išlaikyti apskaitos tęstinumą ir atsižvelgiant į tai, kad šis ilgalaikis finansinis turtas bus laikomas iki išpirkimo termino (turtas nėra skirtas pardavimui), turto vertintojų yra įvertintas ir amortizuota savikaina. Ši suma įtraukiama į viešosios įstaigos dalininko kapitalo sudėtį, o turtas finansinėje apskaitoje po pertvarkymo bus apskaitomas pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės (toliau – VSAFA) 17-ąją standartą „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, kuriame numatytas ilgalaikio finansinio turto – VVP – apskaitymas amortizuotos savikainos metodu;

4. trumpalaikio turto dalis – VVP, kurie yra trumpalaikio finansinio turto dalis, – 501 885 eurai – turto vertintojų įvertinta amortizuotos savikainos metodu ir nurodyta Turto vertinimo ataskaitos 17 lentelėje (32 psl.). Šių VVP išpirkimo terminas yra einamieji finansiniai metai. Siekiant išlaikyti apskaitos tęstinumą ir atsižvelgiant į tai, kad šis trumpalaikis finansinis turtas – VVP – bus laikomas iki išpirkimo termino pabaigos (turtas nėra skirtas pardavimui), turto vertintojų įvertintas ir amortizuota savikaina. Ši suma įtraukiama į viešosios įstaigos dalininko kapitalo sudėtį, o turtas finansinėje apskaitoje po pertvarkymo bus apskaitomas pagal VSAFA 17-ąją standartą „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, kuriame numatytas ilgalaikio finansinio turto – VVP – apskaitymas amortizuotos savikainos metodu;

5. likusi trumpalaikio turto dalis – 1 216 461 euras, iš jų:

- *pinigai – 1 119 471 euras* – turto vertintojų įvertinti rinkos verte, nurodyti Turto vertinimo ataskaitos 16 lentelėje (31 psl.). Ši suma įtraukiama į viešosios įstaigos dalininko kapitalo sudėtį, o turtas finansinėje apskaitoje po pertvarkymo bus apskaitomas pagal VSAFA 17-ąją standartą „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“;

- *gautinos sumos – 73 939 eurai* – turto vertintojų įvertintos rinkos verte, nurodytos Turto vertinimo ataskaitos 16 lentelėje (31 psl.). Ši suma įtraukiama į viešosios įstaigos dalininko kapitalo sudėtį, o turtas finansinėje apskaitoje po pertvarkymo bus apskaitomas pagal VSAFA 17-ąją standartą „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“;

- *ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos – 21 308 eurai* – turto vertintojų įvertintos rinkos verte, nurodytos Turto vertinimo ataskaitos 16 lentelėje (31 psl.). Ši suma įtraukiama į viešosios įstaigos dalininko kapitalo sudėtį, o gautas turtas finansinėje apskaitoje po pertvarkymo bus apskaitomas pagal VSAFA 11-ąją standartą „Sąnaudos“ ir VSAFA 10-ąją standartą „Kitos pajamos“;

- *sumokėti avansai – 1 743 eurai* – turto vertintojų įvertinti rinkos verte, nurodyti Turto vertinimo ataskaitos 16 lentelėje (31 psl.). Ši suma įtraukiama į viešosios įstaigos dalininko kapitalo sudėtį, o gautas turtas finansinėje apskaitoje po pertvarkymo bus apskaitomas pagal VSAFA 2-ąją standartą „Finansinės būklės ataskaita“.

Turto vertinimo ataskaita 2023 m. liepos 20 d. paskelbta Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje. Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2023 m. liepos 21 d. pateikė Finansų ministerijai išvadą, kad Turto vertinimo ataskaita atitinka Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 22 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo (2022 m. gruodžio 20 d. įstatymo Nr. XIV-1691 redakcija, įsigaliosianti 2024 m. sausio 1 d.) 2 straipsnio 5¹ dalimi, Vyriausybė turi paskirti juridinį asmenį, įgyvendinantį valstybės politiką indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo srityje, todėl Nutarimo projektu po pertvarkymo veiksianti viešoji įstaiga „Indėlių ir investicijų draudimas“ paskiriama įgyvendinti valstybės politiką indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo srityje.

Nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai. Teisingumo ministerija išvados neteikė, Vidaus reikalų ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija pastabų ir pasiūlymų neturėjo.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė, tel. (8 5) 239 0174, vyresnioji patarėja Vilija Petronienė, tel. (8 5) 239 0184) Kredito ir mokėjimų rinkų skyriaus vedėja Akvilė Kalantaitė, tel. (8 5) 239 0223.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“ audituotas finansinių ataskaitų rinkinys, 144 lapai.
3. Turto vertinimo ataskaita, 105 lapai.

Finansų ministrė

Gintarė Skaistė